

KULTURMINNEPLAN for Frosta kommune

DEL 2

Hus og hustufter

Oversikt over registrerte kulturminner :

ARKIV	NAVN PÅ KULTURMINNET	Gårds/Bruksnummer	SIDETALL
7.5.1	Fjellplassen	2/1 Fjeldpladsen	
7.5.2	Bu/høyløe/naust ved Sottjønna	2/1 Fjeldpladsen	
7.5.3	Paulinehølet	1/3 Brurstien	
7.5.4	Leirvollen	3/1 Åtlo øvre	
7.5.5	Jordkjeller i Leirvollen	3/1 Åtlo øvre	
7.5.6	Taterbolig ved Feset	6/1 Feset	
7.5.7	Trappa i Sannan	19/1 Fånes nedre	
7.5.8	Sannan østre på Fånes	19/1 Fånes nedre	
7.5.9	Fryseriet på Rekbu	17/3 Rekkebo vestre	
7.5.10	Kopparsmedtomta, Viktil	28/1 Viktil øvre	
7.5.11	Burmosmia	27/28 Viktil nedre	
7.5.12	Brattvika, Orsand	29/1 Orsand	
7.5.13	Svardalen	29/1 Orsand	
7.5.14	Jordkjelleren ved Bratsvedal – Tældalen	31/5 Tældal	
7.5.15	Steinfjøs i Hogstad øvre	83/1 Hogstad øvre	
7.5.16	Hus i Kvamtrø	12/15 Kvam	

7.5.17	Tømmerhuset på Vang	10/2 Vang	
7.5.18	Gisetaunet vest	52/6 Gisetaunet vestre	
7.5.19	Rennarbakken	120/1 Frosta Statsallmenning	
7.5.20	Jørgenhiet under Stene	61/1 Stene	
7.5.21	Veistad i Vågen	67/11 Veistad	
7.5.21	Hellåsplassen	63/1 Hellan østre	
7.5.22	Gårdstunet i Hogstadsvee søndre	85/2 Hogstadsveet	
7.5.23	Verandaen i Hogstadsveet	85/2 Hogstadsveet	
7.5.24	Mastua i Hogstadsveet	85/2 Hogstadsveet	
7.5.25	Neset skole	-	
7.5.26	Jordkjeller ved Valberg	98/1 Valberg	
7.5.27	Steinfjøs i Haugan	106/1 Haugan nedre	

Her kan du lese meir om hus og hustufter :

FORFATTER	TITTEL	KILDE
-	SEFRAK – registrering av faste kulturminner i Norge	NTFK
Juberg, Bjørn Olav	Rennarbakken	Frosta før og no 2018
Stavseth, Ola	De særegne murpipene – taket – husets femte fasade	Frosta før og no 2013
Stavseth, Ola	Frostaveranda'n	Frosta før og no 2015
Stavseth, Ola	Jørgenhiet	Frosta før og no 2012

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Fjellplassen

Bildet tatt i september 2005.

Fjellplassen ligger i lia nord for Sottjønnå, like ved grensa til Ekne. Eiendommen var plass på allmenningen før 1800, og deler av bygningene er fra slutten av 1700-tallet.

Fra 1751 og utover omtales plassen som *«lendsmannens Plads paa Fieldet mellem Frosten og Echne nord for gaarden Aadloe.»*

Plassen ble skylddelt fra allmenningen rundt 1827, og har siden vært i privat eie. Fjellplassen eies i dag av Arnstein Fossli som har gjort mye restaureringsarbeid med noe støtte fra Kulturminnefondet.

Stua i Fjellplassen har fine og dekorative malinger på veggene. Malinga er laget av okseblod, urin og aske.

Lesetips: Frostaboka bind 5, side 19 –

Gn. 2, bn. 1 Fjellplassen

Oktober 2018 – Bjørn Olav Juberg

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Bu / høyløe / naust – Slette ved Sottjønnå

Andreas Fossli var driver av Fjellplassen fra 1918. Familien mener det var han som satte opp dette huset ved Sottjønnå. Det er brukt både som høyløe og naust. Johan Olav Fossli (f 1938) husker han var med og brukte huset.

Ola Aadahl var en ivrig fisker i Sottjønnå, og han fikk bruke bua som naust i mange år.

Fjellplassen og bua eies i dag av Arnstein Fossli.

På nederste bildet vises vegen til Fjellplassen.

Lesetips: Frostaboka bind 5, side 19 -

Gn 2, bn. 1

Januar 2019 – Ketil Aatlo – Bjørn Olav Juberg

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Paulinehølet

Bak denne veggen av duk var det en bolig.

Paulinehølet er ei hule like nord for Åsholmen. Den vart bruk som bolig for et ektepar rundt mitten av 1800-tallet. Den ene veggen var en loddrett bergvegg. De to andre veggene var svære stein som tjente som vegger. Og mot sør var det åpent.

Lesetips: Frostaboka bind 5, side 15.

Gn. 1, bn. 3. Brurstein
EU89, UTM-sone 32v: 593167 7061359

Setember 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Leirvollen

Husa på denne plassen vart bygd i 1820. Det har gjennom tida vært to forskjellige familier og drivere her. Heimen vart fraflytta og jorda gikk tilbake til "Øveråtlo" i 1921.

Lesetips: Frostaboka bind 5, side 113.

Gn. 3, bn. 1. Aatlo øvre

EU89, UTM-sone 32v: 592308 7059737

September2018 – Peder Ohlen

Leirvollen

Leirvollen var husmannsplass under Åtlo øvre. Husa ble bygd i 1820 av snekker Jørgen Olsen Leirvollen (1787-1857).

Folketellinga i 1865 viser at Andreas Jørgensen Leirvollen da var husmann på plassen. I heimen bodde foruten Andreas, kona hans Nikolina, fire barn i alderen 2 til 11 år, samt mor til Andreas, Maria, som da er oppgitt å være 77 år og kårkone. Til sammen sju personer på rundt 21 m² – steinene som fortsatt viser grunnmuren på huset godt, måler ca 3 m x ca 7 m. Kjellerhullet under den ene delen av huset vises fortsatt godt.

I uthuset hadde de ei ku og tre sauer.

Heimen ble fraflytta, og jorda gikk i 1921 tilbake til gården.

Bildet av Leirvollen i 1916. Fotograf ukjent. Fotoeier: Frosta Historielag

Lesetips:

-Frostaboka bind 5 s 113

Kjellerhullet vises godt –

Ca 2,5 m x 2,5 m

Her sto stuelåna

Fundamentet for murpipa

Bildene tatt i mars 2020 av

Bjørn Olav Juberg

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Jordkjeller i Leirvollen

Denne jordkjelleren tilhørte Leirvollen, en plass ved Asholmvegen.

Jordkjeller vart brukt til oppbevaring av matvarer, særlig poteter. Jordkjelleren var kjølig om sommeren og frostfri om vinteren. Den var datidas kjøleskap.

Gn. 3, bn. 1. Åtlo øvre

EU89, UTM-sone 32v: 592344 7059722

September 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Taterbolig ved Feset

Mellom Lutdalsvegen og Hovdalsvegen er det tre hustufter etter boliger der det har budd taterfamilier. I området ellers var det flere slike bosetninger. De fleste flytta fra disse boligene før 1950.

Gn. 6, bn. 1. Feset

EU89, UTM-sone 32v: 591816 7057440

September 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Trappa i Sannan

Denne steintrappa er sikkert like gammel som huset, bortimot 150 år. I Frostaboka er det to bilder av denne trappa. Det ene bilde er fra 1920-tallet og det andre er tatt rundt 1950. Har denne trappa kunne snakke har den hatt mange historier å fortelle. Legg merke til forandringen over døra på de to bildene.

Lesetips: Frostaboka bind 6, side 147 og side 150.

Gn. 19, bn. 1. Fånes nedre

Fånesvegen 524

EU89, UTM-sone 32v: 587426 7056815

Desember 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Sannan østre på Fånes

Det kan ennå
vises hvor tomte
er, selv om den er
gjennvokst med
lauvskog og einer

Ennå er det synlige spor etter denne heimen. Det første som er skrevet om denne heimen er først på 1800-tallet. Heimen var lagt ned og husa revet i 1919. Nikolai Reitan bygde snekkerverksted på Løvås (19/7) i 1920 og brukte materialer fra Sannan. En av beboerne het Sakarias og berget 50 meter øst for Sannan har navnet Sakariasberget.

Lesetips: Frostaboka bind 6, side 151.

Gn. 19, bn. 1. Fånes nedre
EU89, UTM-sone 32v: 587591 7056909

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

"Fryseriet" på Rekkebo

På øversida av vegen rundt 100 meter øst for gamle Fånes kai er det et fryseri. "Fryseriet" vart stifta som et andelslag og huset vart bygd rundt mitta av 1950 for nedfrysing av matvarer. Etterhvert vart det vanlig at folk kjøpte egne frysere, så i løpet av 1960-tallet vart fryseriet avvikla og solgt.

Gn. 17, bn. 3. Rekkebo vestre

EU89, UTM-sone 32v: 588801 7057242

September 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Kopparsmedtomta, Viktil

Mitt i Viktil hyttegrennd finnes Kopparsmedtomta. Plassen vart og kalt Branddalen. Her bodde det en koppar- og messingsmed først på 1800-tallet. På bilde vises deler av grunnmuren og kjeller.

Lesetips: Frostaboka bind 6, side 368.

Gn. 28, bn. 1. Viktil øvre
EU89, UTM-sone 32v: 587156 7056884

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

"Burmospia"

Etter krigen satte Erling Burmo opp smie på gården. Smia er ikke i bruk men smedutstyret er der fortsatt. Han satte også opp snekkerverksted av agregathuset til den tyske okkupasjonsmakta som låg like ved gården. Dette verkstedet med sagbenk ligger litt lenger øst.

Gn. 27, bn. 28. Viktil nedre
EU89, UTM-sone 32v: 587122 7056210

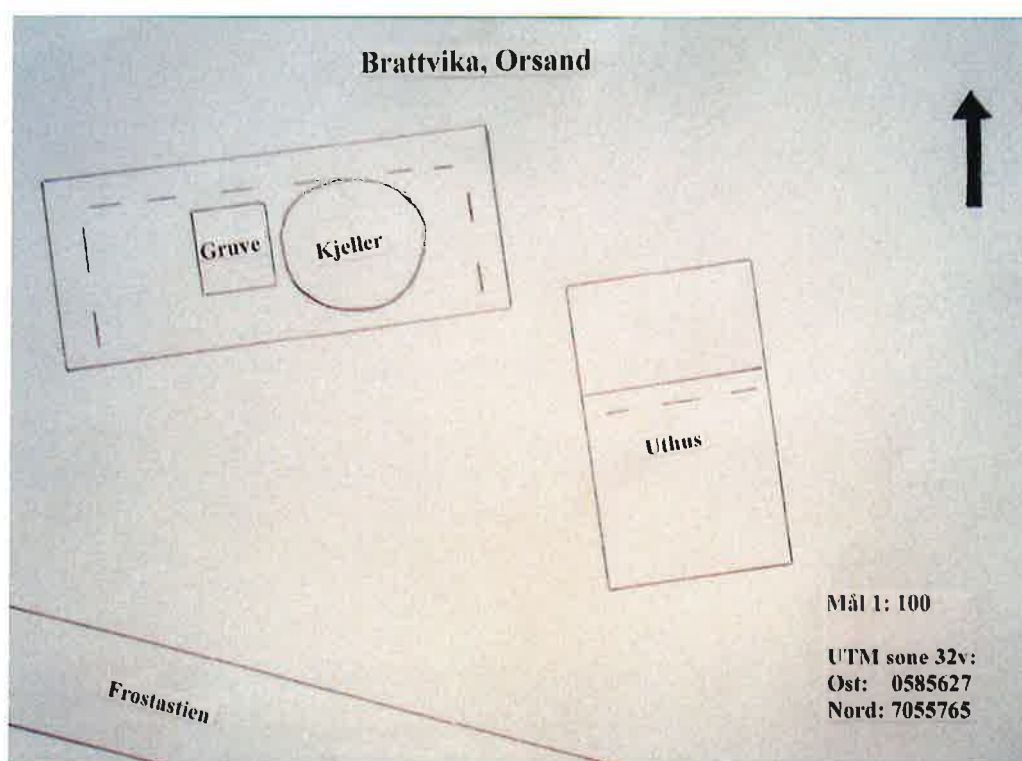
August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Brattvika, Orsand

Murene er like ved Frostastien på nordsida av stien. En av beboerne i denne heimen vart ramma av lepra (spedalsk). Heimen vart nedlagt i 1870. Et rykte forteller at husa vart brent ned.

Bilde viser nordvestre hjørne av stua

Lesetips: Frostaboka, bind 6, side 409.

Gn. 29, bn. 1. Orsand

EU89, UTM-sone 32v: 585627 7055765

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Svartdalen

Svartdalen er en nedlagt heim ved sjøen mellom Orsand og Breivika. Her vokste det opp 16 barn. Den første var født i 1885 og den siste i 1909.

Lesetips: Frostaboka bind 6, side 404.

Gn. 29, bn. 1. Orsand

EU89, UTM-sone 32v: 585086 7055375

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Jordkjelleren ved Brattsvedal

Jordkjeller vart brukt til oppbevaring av matvarer, særlig poteter. Jordkjelleren var kjølig om sommeren og frostfri om vinteren. Den var datidas kjøleskap.

Gn. 31, bn. 5 *Tøldal*

EU89, UTM-sone 32v: 586238 7054176

September 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Steinfjøs i Hogstad Øvre

Husa i Hogstad øvre ble flytta og bygd opp på nytt der de står i dag i perioden 1890-1894.

Det som er igjen av de gamle husa er dette steinfjøset.
Når steinfjøset ble bygd vet en ikke.

Brukes i dag til lager.

Lesetips: Frostaboka bind 10 side 581 --

Gn. 83, bn. 1 – Hogstad Øvre

November 2018 – Bjørn Olav Juberg

Hus i Kvamtrø

Heimen Kvamtrø (i 1865 Qvamtrøen, i 1875 Qvamtrøe) ble ryddet som plass i 1850-åra. En må regne med at det ble bygd hus i noe det samme tidsrommet. Eiendommen på 22 da ble skilt ut med eget gårdsnummer i 1947.

Den siste som bodd i stua var Jarle Kvamtrø – døde i 1997.

Eiendommen og husa representerer alle de «små» heimene i bygda som hadde få muligheter til stort utkomme. Det var hardt arbeid og nøysomhet som gjorde at folk kunne leve og bo på små bruk slik.

Lesetips: Frostaboka bind 5 – side 342 –

Gnr. 12, bn. 15: Kvam

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Tømmerhuset på Vang

Dette tømmerhuset er reist før 1900.

Det er godt vedlikeholdt gammelhuset på Vang. Innvendig er tømmerveggene synlige og romma trivelig innreda.

Lesetips: Frostaboka bind 5, side 245

Gn. 10, bn. 2. Vang

EU89, UTM-sone 32v: 592260 7056567

September 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Gisetaunet vest

Huset på denne tomte vart kanskje bygd rundt 1870 og fraflytta 60 år seinere. Tomta er rundt 300 meter i luftlinje vest for Svenskhallvegen 50.

Lesetips: Frostaboka bind 8, side 147

Gn. 52, bn. 6. Gisetaunet vestre
EU89, UTM-sone 32v: 591380 7054715

September 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

RENNARBAKKEN

Plassen Rennarbakken ble rydda og dyrka opp av Arnt Petter Olsen Svenskhalla rundt 1860. Hvor mye jord som ble dyrka vet en ikke. Tuftene etter husa – stue og uthus bygd sammen - viser at det ikke var så store forhold.

Arnt Petter Olsen Svenkshalla (født 1829 i Svenskhalla) gift i 1858 med Ingeborg Marie Kristoffersdatter Aspmodal (født i 1836 i Gisetstad) bodde her fra omkring 1860 til 1864-65. To barn ble født her: Martha Jørgine (f. 1861 – d. 1862) og Johan Martin (f. 1863).

Arnt Petter livnærte seg som dagarbeider i tillegg til at han laget trau og store sponkorger som han solgte rundt på bygda.

Arnt Petter hadde ikke lovlig bygsel på plassen, og måtte derfor flytte derifra.

Etter kort tid flytta de imidlertid tilbake. Da dette ble kjent, kom bygdas øvrighet like før jul i 1864 og plukket med seg inngangsdøra og det eneste vinduet i huset slik at heimen ble ubeboelig.

Familien tok med seg husa i Rennarbakken og flyttet i 1865 til Hovdalsmark (Markarommet eller Hovdalsvald)

Kona Ingeborg Marie døde i Hovdalsmark av tuberkulose i 1910. Arnt Petter døde i Hovdalsmark i 1914.

Til minne om heimen Rennarbakken og de som bodde her, ble steinvarden som fortsatt ligger her bygd opp i 1910.

Lesetips:

-Frostaboka bind 5 og 12

-Årbokartikkel i «Frosta – før og no» for 2018

Mai 2019 – Bjørn Olav Juberg

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Jørgenhiet under Stene

Det var Ola Stavseth (1941- 2016) som fikk ordna denne plaketten og fikk den festa til berget i Jørgenhiet. Ola var en av de mer enn over 1000 etterkommerne av Ellen og Jørgen.

Lesetips: Frosta - før og no. 2012. Jørgenhiet

Gn. 61, bn. 1. Stene

EU89, UTM-sone 32v: 591870 7054240

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Veistad i Vågen

Det var tidligere ikke uvanlig at stue og fjøs ble bygda sammen, i dag skjer ikke det lenger. Husa i Veistad er eksempel på slik sammenbygging.

En vet ikke når husa ble reist.

Lesetips: Frostaboka bind9, side 182

Gn. 67, bn. 11: Veistad

November 2018 – Bjørn Olav Juberg

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Hellåsplassen (Hellåsen)

I dag kun restene etter en plass fra 1830-åra da husmannsfolka Endre Jonsen Nytrøen og kona Maren, født Viktil bygde opp heimen. Restene etter tomte viser at grunnflata på huset var mellom 15-20 kvadratmeter.

Restene etter uthuset viser ikke hvor stor det huset kunne ha vært.

I 1835 bodde det ni mennesker på plassen! Ikke rart da at Maren tok med seg rokken under ei berghylle – Marenberget - rundt 250 meter nord-øst for heimen og satt og arbeidet der.

Hellåsen eller Hellåsplassen ble utrydda etter at siste brukeren her, Ole Svendsen, døde i 1861.

Lesetips: Frostaboka bind 8, side 456 –

Gn. 63, bn. 1: Hellan østre

Oktober 2018 – Bjørn Olav Juberg

FROSTATING Utvalgte KulturLandskap

Tilstandsrapport bygninger – Hogstadsve søndre, gnr 85/2

Grunneier – Marit Rygg (Rygg vestre, 87/2)

De første opptegnelsene om denne eiendommen i Frostaboka, bind X er gjort i 1844 da garden ble solgt fra Hogstad nedre.

Hogstadsve søndre er registrert med følgende bygninger

- Trønderlån, våningshuset er oppført i 1923
- Fjøs, stall og låve, bygd i 1913
- Stabbur, fra 1870-1880
- Masstu, bygd rundt 1905
- «Rødstua» – sannsynligvis fra rundt år 1840, muligens eldre

Etter orkanen i 1992 ble det lagt nytt tak på fjøs, stall og låve. Masstua som også har en restaurert bakerovn er restaurert og har blant annet fått nytt tak og nye vinduer med offentlige midler.

Hogstadsve søndre er drevet sammen med Rygg vestre fra 1979.

En av dammene (Utsiktsdammen) i Hogstadskogen som er kartlagt i forhold til biologisk mangfold hører til Hogstadsve søndre. Utsikten og dammen var i mange år en samlingsplass i grenda.

Frosta kommune er i ferd med å slutføre arbeidet med kulturminneplan, og her er det behov for å lage tilstandsrapporter for flere eiendommer i området. Dette starter med eiendommen Hogstadsve

som er et intakt lite firkanttun som det er ønskelig å beholde, og der flere bygninger kan være aktuelle for å utarbeide tilstandsrapport. Dette ligger inne i kommunens arbeid fram til kulturminneplanen er vedtatt. Grunneier er svært positiv til dette og har deltatt aktivt i arbeidet.

Det kan vurderes om det er behov for tilstandsrapport for et eller alle bygningene. For helheten sin del bør kanskje alle prioriteres i løpet av en lengre periode. I første omgang bør buret prioriteres.

Hagen var også en viktig del av eiendommen og hadde planter og bærbusker som både ga ly som et lysthus og matauk. Hagen er pr i dag gjengrodd, og hele eiendommen bærer preg av at den har vært ubebodd i mange år.

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Verandaen i Hogstadsveet

Frosta er kjent for sin særegne form på verandaene. Det som er spesielt er to løvefigurer som er vent mot hverandre. Løvemotivet er inspirert av det norske riksvåpnet.

Lesetips: Frosta – før og no. 2015. Frostaværanda`n

Gn. 85, bn. 2. Hogstadsveet søndre
EU89, UTM-sone 32v: 583469 7051033

August 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Mastua i Hogstadsveet

Denne mastua er fra 1840-åra eller tidligere. I mastua var det gruv og bakarovn. Det vart søkt om midler til å resturere dette huset gjennom aksjonen "Ta et tak" som Norsk Kulturarv sto bak. Søknaden vart innvilga og arbeidet utført i 2001.

Lesertips: Frostaboka bind 10, side 726.
Gn. 85, bn. 2. Hogstadsveet
EU89, UTM-sone 32v: 583489 7051054
Desember 2018 – Peder Ohlen

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Neset skole

Neset skole ble bygd i 1881 – noe som for øvrig står over inngangsdøra.

Bygningen er oppført i tre med ei grunnflate på 116 kvadratmeter. Den inneholdt to klasserom på 44 kvadratmeter hvert rom, samt gang mellom de to klasseromma.

Ved siden av skolebygningen (til høyre på bildet) sto det lærerbolig som ble oppført i 1892. Til venstre lå uthus med utedo og vedlager.

Neset skole ble lagt ned som skole i 1968 i forbindelse med sentraliseringa av skolene i bygda.

Tomt og bygning eies i dag av Coop Frosta.

Lesetips: Frostaboka bind 12, side 169 –

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Jordkjeller ved Valberg

Like ved gården i Valberg – like over vegen i forhold til husa – ligger det mange regner som gravhaug. Mot øst ved foten av gravhaugen ligger det også en jordkjeller grav inn i gravhaugen. Selve kjelleren er bygd opp av stein.

En vet ingenting om når, eller hvem som bygde kjelleren.

I dag har jordkjelleren ofte blitt brukt som le for beitende sauer på gravhaugen.

Lesetips:

Frostaboka bind 3

Frostaboka bind 12 – s 113 –

Gnr. 98, bnr 1: Valberg

FROSTA KOMMUNE

REGISTRERING AV KULTURMINNER

Steinfjøs i Haugan

Fjøs og stall ble murt i 1908 av Edvard Tronstad. Det som gjør denne muren spesiell er måten den er murt på: tørrmur med gråstein; det er ikke brukt sement, muligens noe kalk til støtte.

Edvard Tronstad (født på Inderøy i 1868 – død i 1954; gift med Birgitte Rismark) bodde på Tronstad – en plass under Alstad.

Edvard Tronstad ble flittig brukt som bygningsarbeider i bygda. Og ett av arbeidene etter ham er fjøs og stall i Hagan. Solid handverk.

Lesetips: Frostaboka bind 12, side 605 –

Gn. 106, bn. 1 – Haugan Nedre

November 2018 – Roar Lindgaard, Bjørn Olav Juberg